

Anvisningar för att ansöka om statsbidrag för 2024 för projekt med syfte att motverka ofrivillig ensamhet bland äldre

Regeringen har gett Socialstyrelsen i uppdrag att under 2024 fördela medel till kommuner för projekt med syfte att motverka ofrivillig ensamhet bland äldre som bor på särskilt boende eller har insatser i form av hemtjänst. Regeringen beräknar att satsningen ska fortgå även under 2025 under förutsättning att riksdagen anvisar medel för ändamålet.

Syftet med de projekt som kommunerna initierar är att genom uppsökande arbete implementera åtgärder som bedöms leda till minskad ofrivillig ensamhet och som på sikt även kan vara möjliga att implementera i ordinarie verksamhet. Socialstyrelsen kommer i bedömningsarbetet att fästa stor vikt på projekt som inte är inom ramen för kommunens ordinarie verksamhet inom området motverka ofrivillig ensamhet bland äldre.

Bakgrund

Ofrivillig ensamhet är ett folkhälsoproblem som drabbar många människor, inte minst äldre. Socialstyrelsens enkätundersökning *Vad tycker de äldre om äldreomsorgen?* har visat att andelen som ofta besväras av ensamhet har ökat 2022 i jämförelse med 2020, både hos de som bor i ordinarie boende med stöd av hemtjänst och hos de som bor i särskilt boende. Både de äldre och deras anhöriga betonar att bristen på gemensamma aktiviteter har bidragit till ökad isolering och ensamhet. Även om det finns aktiviteter tillgängliga kan det finnas olika hinder som gör att den äldre inte kan, eller tycker att det är svårt att delta. Det är därför viktigt att underlätta och vid behov ge stöd för äldre personer att delta i sociala och hälsofrämjande aktiviteter. För att öka kunskapen om vad som påverkar äldres möjlighet till deltagande kommer kommunerna vid återrapportering av statsbidraget att behöva redogöra för huruvida projektet har ökat deltagande och påverkat ofrivillig ensamhet bland äldre samt om möjligt identifiera framgångsfaktorer för arbetet.

Vad kan ni söka medel för?

Statsbidraget kan sökas för projekt som syftar till att stödja och underlätta för äldre att delta i sociala och hälsofrämjande aktiviteter med likasinnade inom sitt intresseområde. Ni kan ansöka om medel för nedanstående alternativ:

- Att påbörja, implementera eller utveckla projekt som syftar till att motverka ofrivillig ensamhet bland äldre.
- Aktiviteter som underlättar deltagande på olika sätt, exempelvis genom att erbjuda transport eller ledsagning i samband med en aktivitet.
- Samverkan med andra kommunala aktörer, region eller civilsamhället.

Projektet ska omfatta personer som har hemtjänstinsatser eller bor på särskilt boende i både kommunal och privat regi.

Bidragets storlek

Statsbidraget som ska fördelas efter ansökan är totalt 48 500 000 kronor.

Vilka kan söka medlen?

Samtliga kommuner kan ansöka om bidraget.

Särskilda prioriteringar

Socialstyrelsen får prioritera mellan inkomna ansökningar om bidrag och ge företräde till de ansökningar som bedöms ha bäst förutsättningar att uppfylla syftet med bidraget.

Socialstyrelsen kommer vid bedömningen att särskilt beakta projekt som inte ligger inom ramen för kommunens ordinarie verksamhet.

När kan ni använda medlen?

Socialstyrelsen betalar ut medlen under 2024 och de kan användas till och med den 31 december 2024. När behöver Socialstyrelsen ha er ansökan?

Ansökan ska ha kommit in till oss senast den **13 mars 2024**. Vi beräknar att ge samtliga sökanden ett skriftligt besked om beslut under sommaren 2024.

Hur gör ni ansökan?

Socialstyrelsen tagit fram ett webbformulär för de uppgifter som vi efterfrågar. Ni ska lämna alla uppgifter som formuläret omfattar om instruktionerna inte säger något annat. Formuläret återspeglar de villkor som framgår av regeringsuppdraget.

Ansökan görs via Socialstyrelsens e-tjänst. Läs mer om e-tjänsten för statsbidrag: <https://statsbidrag.socialstyrelsen.se/om-statsbidrag/>

Vad gäller för återrapportering och återbetalning av medel?

Varje kommun ska i början av 2025 återrapportera hur medlen har använts. Socialstyrelsen kommer att skicka ut webbformulär för återrapportering av statsbidrag till mottagarens registratur.

Formuläret kommer till exempel att innehålla frågor om hur mycket medel som kommunen har använt samt på vilket sätt kommunen genomfört projekt som medel beviljats för.

Medel som inte har förbrukats eller som inte har använts i enlighet med angivna villkor ska återbetalas till Socialstyrelsen. Ett sådant villkor är att återrapporteringen till Socialstyrelsen sker inom angiven tidsram. Socialstyrelsen fakturerar berörda bidragsmottagare.